*Instanţa de fond: Judecătoria Chişinău, sediul Central (jud. G. Mîţu)*
*Dosarul nr. 2ai-338/24 (2-20120812-02-2ai-05122024)*

**D E C I Z I E**

18 august 2025 mun. Chişinău

**Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru**

Având în componenţa sa:
Preşedintele completului, Sîrbu Victoria
judecătorul Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Judecătorii

examinând în ordine de apel, apelul declarat de Iustin Viorel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 11 noiembrie 2024, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de lichidatorul SRL „Iustin Construct", în procedura falimentului, împotriva lui Iustin Viorel, cu privire la atragerea la răspundere subsidiară,

**C O N S T A T Ă:**

**Poziția instanței de fond:**

În procedura Judecătoriei Chișinău, sediul Central se află cauza de insolvabilitate intentată în privința SRL „Iustin Construct".

La 28 martie 2023, lichidatorul SRL „Iustin Construct", în procedura falimentului, Botnari Andrei, a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva lui Iustin Viorel, cu privire la atragerea la răspundere subsidiară.

În motivarea acțiunii a indicat că, potrivit informaţiilor din registrul public, în funcţia de administrator statutar şi asociat cu 100% al debitorului SRL „Iustin Construct" a fost Iustin Viorel.

Conform tabelului definitiv al creditorilor validaţi, datoriile SRL „Iustin Construct" sunt următoarele:

- Datoria faţă de Agenţia pentru Intervenţie şi Plăţi în Agricultură în mărime de 2.469.409,03 apare 24.04.2018;

- Datoria faţă de SRL „Petrom Moldova" în mărime de 37.048,16 lei apare la 25.02.2019;

- Datoria faţă de SRL „Silmax Exim" în mărime de 1.114.590,15 lei apare la 21.05.2019;

- Datoria faţă de SRL „Fruct-Service" în mărime de 379.882,12 lei apare la

10.06.2019;

- Datoria faţă de AMCO - Asset Management Company SPA în mărime de 2.343.312,84 apare conform contractului de credit din 18.06.2014 cu scadenţa la 18.06.2019;

- Datoria faţă de SRL „Consantrans” în mărime de 498.852,00 lei apare la 11.12.2019;

- Datoria faţă de CNAS în mărime de 73.215,22 lei apare la 30.11.2020;

- Datoria faţă de Serviciul Fiscal de Stat în mărime de 885.798,26 lei apare la 26.02.2021.

Suma totală a creanţelor creditorilor validaţi este de 7.802.107,78 lei.

În aşa mod, activitatea debitorului, gestionată de pîrîtul Iustin Viorel a fost o activitate care l-a dus în mod vădit la incapacitate de plată, fapt probat incontestabil prin acumularea succesivă a datoriilor soldată cu incapacitatea de plată, incapacitate care a fost constatată irevocabil prin hotărîrea de intentare a procesului de insolvabilitate şi tabelul consolidat de validare.

Respectiv, consideră reclamantul că în acțiunile pîrîtului se întrunește fapta prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. f) din Legea insolvabilității.

La fel, reclamantul a mai invocat ca temei de atragere la răspundere subsidiară prevederile art. 14 și art. 248, alin. (1), lit. h) din Legea insolvabilității, imputîndu-i pîrîtului faptul că nu a depus în termenul prevăzut de lege cererea introductivă, deși debitorul insolvabil era în incapacitate de plată.

Pentru atragerea la răspundere subsidiară prin prisma acestui articol, trebuie de stabilit:

- data survenirii stării de insolvabilitate;

- termenul limită de depunere a cererii introductive;

- obligaţiile, apărute după expirarea acestui termen.

În speţă, prima datorie faţă de Agenţia pentru Intervenţie şi Plăţi în Agricultură apare cert la 24.04.2018. Prin urmare, termenul de depunere a cererii introductive a început a curge din 24.04.2018 şi a expirat la data de 24.05.2018.

După această dată, au apărut în mod cert şi incontestabil obligaţiile/datoriile ce sunt stipulate mai sus.

Totalul datoriilor apărute după data respectivă este de 5.332.698,75 lei, care în mod absolut cert urmează a fi încasate anume de la pîrîtul Iustin Viorel, în obligaţia căruia de administrator era depunerea cererii introductive, doar el putînd semna acte din numele şi în interesul entităţii.

Potrivit art. 76, alin. (1) din Legea privind societăţile cu răspundere limitată, Iustin Viorel, fiind administrator al SRL „Iustin Construct”, poartă răspundere deplină pentru prejudiciile cauzate prin nedepunerea cererii introductive, precum şi în baza următorului temei de atragere la răspundere subsidiară – desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului şi/sau comiterea cu intenţie a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului – art. 248. lit. b) și i) din Legea

insolvabilității.

Conform contractului de vînzare-cumpărare nr. 3586 din 11.03.2019, încheiat între SRL „Iustin Construct” şi Fratea Ion, SRL „Iustin Construct” a vîndut, iar Fratea Ion a cumpărat apartament *****, număr cadastral *****, amplasat în *****.

Potrivit pct. 3 al contractului, preţul de vînzare a bunului este stabilit la suma de 38.116 euro, echivalent a 736.127 lei, fiind stipulat că suma în cauză a fost achitată integral de cumpărător vînzătorului pînă la semnarea contractului.

În speţă, factură, bon de plată sau oricare alte probe care să ateste că persoana juridică SRL „Iustin Construct” a recepţionat de la pîrît preţul bunului şi că această tranzacţie a fost contabilizată nu a fost identificate, deci, prin prisma art. 118 CPC, reclamantul nu a primit contraprestaţia.

Astfel a fost depusă o cerere în instanţa de judecată privind anularea contractului şi repunerea părţilor în poziţia iniţială.

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 06.12.2022 cererea a fost respinsă, prezumîndu-se că administratorul SRL „Iustin Construct”, Iustin Viorel, a încasat în cont propriu suma menţionată, astfel aducînd prejudiciu material SRL „Iustin Construct”.

Prin decizia Curţii de Apel din 07.03.2023 această hotărîre a fost menţinută.

Într-o situaţie similară, conform contractului de vînzare-cumpărare nr. 3758 din 13.04.2019 încheiat între SRL „Iustin Construct” şi Maleru Gheorghe, SRL „Iustin Construct” a vîndut, iar Maleru Gheorghe a cumpărat apartamentul ***** cu nr. cadastral *****, amplasat pe adresa *****.

Potrivit pct. 3 din contract, preţul de vînzare a bunului este stabilit la suma de 36.500 Euro echivalent la 724.886 lei, fiind stipulat că suma în cauză a fost achitată integral de cumpărător vînzătorului pînă la semnarea contractului.

În speţă, factură, bon de plată sau oricare alte probe care să ateste că persoana juridică SRL „Iustin Construct” a recepţionat de la pîrît preţul bunului şi că această tranzacţie a fost contabilizată nu au fost identificate, deci, prin prisma art. 118 CPC, reclamantul nu a primit contraprestaţia.

Prejudiciul material al SRL „Iustin Construct” creat de către pîrîtul Iustin Viorel este de 74.616 euro echivalent al 1.461.013 lei. În baza contractelor menţionate mai sus, a solicitat transmiterea din contul lui Iustin Viorel în contul SRL „Iustin Construct” a sumei de 74.616 euro echivalent al 1.461.013 lei cu titlu de prejudiciu material.

Prin urmare, prejudiciul cauzat de Iustin Viorel prin lipsirea debitorului de bani ce trebuiau primiţi din aceste contracte este de 74.616 euro echivalent al 1.461.013 lei.

Solicită lichidatorul SRL „Iustin Construct”, în procedura falimentului, Botnari Andrei, atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere ale debitorului insolvabil SRL „Iustin Construct”, Iustin Viorel, cu încasarea din contul acestuia a sumei de 7.802.107,78 lei în masa debitoare a SRL „Iustin Construct”, în scopul distribuirii faţă de creditori.

**Poziţia instanţei de fond:**

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 11 noiembrie 2024, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Iustin Construct” (în procedura falimentului).

S-a atras la răspundere subsidiară pîrîtul Iustin Viorel, în calitate de membru al organelor de conducere a debitorului insolvabil SRL „Iustin Construct”.

S-a încasat de la Iustin Viorel, în contul SRL „Iustin Construct”, suma de 1.461.013 lei.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

S-a încasat de la Iustin Viorel, în beneficiul Statului taxa de stat în mărime de 43.830,39 lei.

S-a încasat de la SRL „Iustin Construct”, în contul Statului taxa de stat în mărime de 6.619,61 lei, care urmează să fie achitată nu mai tîrziu de 6 luni din data adoptării prezentei hotărîri.

**Solicitarea apelantului:**

La 25 noiembrie 2024, Iustin Viorel a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 11 noiembrie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii.

La 05 decembrie 2025 cauza dată a fost repartizată judecătorului Sîrbu Victoria, membrii completului fiind judecătorii Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei.

**Argumentele părților:**

În motivarea cererii de apel a indicat apelantul Iustin Viorel că instanta de fond nu a constatat circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente, normele de drept material au fost aplicate eronat, s-a aplicat eronat şi încălcat norma de drept material, interpretându-se eronat legea

Menționează apelantul că, instanţa de judecată a examinat cererea în lipsa sa şi nu a avut posibilitate să prezinte poziţia pe dosar. Astfel, la ultima şedinţă de judecată din data de 11.11.2024 nu a putut să se prezinte, iar instanţa a examinat cauza în lipsa apelantului, în aşa mod, i-au fost încălcate drepturile procesuale, iar acest fapt necesită ca instanţa de apel, care este la caz ultima din instanţele naţionale, să repare încălcările admise.

Relevă că, prima instanţă a respins în mare parte acţiunea lichidatorului SRL ”Iustin Construct”, care a cerut în total 7.802.107,78 lei şi a admis numai suma de 1.461.013 lei.

Cu referire la concluziile instanței precum că Iustin Viorel nu a prezentat probe care ar demonstra că suma de 1.461.013 lei, pe care a obţinut-o din încheierea contractelor de vînzare-cumpărare la care s-a făcut referire supra ar fi fost introduse în caseria întreprinderii sau depuse în contul bancar al SRL „Iustin Construct”, iar în

acest sens instanța a concluzionat că mijloacele respective au fost utilizate în interesele sale personale.

Declară că, toate mijloacele băneşti primite de la Fratea Ion şi Maleru Gheorghe (şi nu doar) au ajuns la companie şi au fost utilizate în interesul companiei, doar că nu a reuşit să prezinte documentaţia necesară.

Consideră că, lichidatorul nu a probat că anume neajungerea sumelor date la SRL „Iustin Construct" a dus compania la faliment. Prin urmare, chiar dacă admite că banii de la Fratea Ion şi Maleru Gheorghe nu au ajuns la SRL „Iustin Construct", e clar că lichidatorul nu a demonstrat că anume din această cauză s-a pornit falimentul SRL „Iustin Construct".

Afirmă apelantul că, din moment ce se vede că insolvabilitatea SRL „Iustin Construct" s-a pornit datorită cererii introductive depuse de SRL „Consantrans", e clar că contractele cu Fratea Ion şi Maleru Gheorghe nu au nicio legătură cu această insolvabilitate şi că atragerea la răspundere subsidiară pe aceste motive nu este corectă.

Declară că, a observat că instanţa de fond menţionează o oarecare persoană Crudu Chirica Eliza, care nu are nicio tangenţă cu speţa dată. La fel, se indică în text şi un oarecare SRL Vilamax Imobil, care tot nu este parte la dosar. Astfel, susține că indicarea persoanelor terţe în textul hotărîrii apelate arată că instanţa nu a examinat atent dosarul şi că această hotărîrea trebuie casată.

**Verificarea termenului de declarare a apelului:**

În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012, hotărârile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunţării dispozitivului, cu excepţiile prevăzute în prezenta lege. Termenul de apel, precum şi apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanţei de insolvabilitate.

La caz, Colegiul Civil a constatat cu certitudine că, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 11 noiembrie 2024 a fost atacată de către apelanta Iustin Viorel, la 25 noiembrie 2024.

Astfel, raportând la normele legale precitate la circumstanțele speței, Colegiul civil consideră că apelul declarat de către Iustin Viorel, este depus în interiorul termenului legal.

**Aprecierea instanței de apel:**

Studiind apelul declarat şi materialele cauzei, Colegiul consideră apelul ca fiind neîntemeiat şi pasibil de a fi respins, din următoarele considerente.

În temeiul dispozițiilor art. 356 Codul de procedură civilă, cererea de declarare a insolvabilităţii se judecă în instanţă conform normelor generale din prezentul cod, cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia insolvabilităţii.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 8 alin. (6) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condiţiile examinării cauzei în primă instanţă. Instanţa de apel poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe.

Potrivit dispoziţiilor art. 118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

În conformitate cu art. 373 alin. alin. (1) și (2) CPC, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

(2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Reieșind din faptul că apelul a fost declarat doar de către Iustin Viorel, instanța de apel consideră oportun de a se expune asupra cerințelor invocate de către acesta, în limitele apelului și în măsura pretențiilor SRL „Iustin Construct” care au fost admise, dat fiind faptul că SRL „Iustin Construct” nu a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Astfel, instanţa de apel, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe, constată că aceasta urmează a fi menţinută, ori, concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanţele cauzei şi normele de drept material au fost aplicate corect.

Din materialele cauzei se atestă că, la 30 septembrie 2020, SC „Consantrans” SRL s-a adresat Judecătoriei Chișinău, sediul Central o cerere introductivă în vederea intentării în privința debitorului SRL „Iustin Construct” al procedurii de insolvabilitate.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 01 octombrie 2020, s-a

admis spre examinare cererea introductivă înaintată de creditorul SC „Consantrans” SRL privind intentarea procesului de insolvabilitate în privinţa debitorului SRL „Iustin Construct”, cu aplicarea măsurilor de asigurare.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 01 decembrie 2020, s-a admis cererea introductivă depusă de creditorul SC „Consantrans” SRL privind intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul SRL „Iustin Construct” și cererea de alăturare la cererea introductivă depusă de SRL „Petrom-Moldova”, s-a constatat insolvabilitatea debitorului şi s-a intentat proces de insolvabilitate faţă de SRL „Iustin Construct”.

La 28 martie 2023 lichidatorul SRL „Iustin Construct”, în procedura falimentului, Botnari Andrei a înaintat cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului în persoana pârâtului Iustin Viorel.

Prima instanță, prin hotărârea din 11 noiembrie 2024, a admis parțial cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat cu atragerea la răspundere subsidiară și a încasat de la Iustin Viorel, în contul SRL „Iustin Construct”, suma de 1.461.013 lei, precum și a încasat de la Iustin Viorel, în beneficiul Statului taxa de stat în mărime de 43.830,39 lei.

Potrivit prevederilor art. 247 alin. (1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, (1) În sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfăşoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), administratorii societăţilor comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

(2) Prevederile alin.(1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Potrivit art. 248 alin. (1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, la cererea administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acţiuni:

a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;

b) *desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului*;

c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului şi/sau deturnarea (ascunderea) unei părţi din activul debitorului;

d) procurarea de fonduri pentru debitor la preţuri exagerate;

e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire;

f) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;

g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăţilor, de a se plăti cu preferinţă unui creditor în dauna celorlalţi creditori;

h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14;

i) *comiterea cu intenţie a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului*.

(5) Termenul de prescripţie pentru acţiunea prevăzută la alin.(1) este de 3 ani. Termenul începe să curgă de la data în care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat insolvabilitatea, dar nu mai târziu de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate.

(6) În toate cazurile, asupra acţiunii prevăzute la alin.(1), instanţa de insolvabilitate se pronunţă prin hotărîre, care poate fi contestată cu apel de persoanele vizate în ea.

Din această prevedere legală rezultă că tragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere ale debitorului nu operează în mod automat, ci urmează ca să se probeze, conform art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, iar instanţa să constate acţiunile/inacțiunile pârâtului Iustin Viorel, care ar fi dus la apariţia stării de insolvabilitate a debitorului, precum şi imputabilitatea acestor acţiuni anume lui.

Or, răspunderea subsidiară reprezintă o formă a răspunderii juridice clasice, iar atragerea persoanei culpabile la măsurile coercitive ale statului prin intermediul instanţelor de judecată presupune stabilirea prin probe pertinente şi concludente a următoarelor elemente esenţiale: fapta ilicită, vinovăţia, legătura cauzală dintre faptă şi urmările provocate.

La fel, caracterul special al răspunderii juridice reglementate de art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii, rezidă în obligarea persoanelor cărora le este imputabilă apariţia şi cauzarea stării de insolvabilitate a debitorului la suportarea datoriilor ultimului. Norma legală citată specifică în mod exhaustiv categoria faptelor considerate ilicite şi prejudiciul cauzat – provocarea sau contribuirea la insolvabilitatea debitorului (incapacitatea de plată sau supra îndatorarea) precum şi legătura de cauzalitate între fapta săvârşită cu vinovăţie şi prejudiciul cauzat.

În cazul în care cererea privind antrenarea răspunderii subsidiare este introdusă de administratorul insolvabilităţii sau lichidator, cât și în cazul în care cererea este introdusă la iniţiativa comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, aceasta este fundamentată, de regulă, pe datele și informaţiile furnizate prin raportul administratorului insolvabilităţii, prevăzut la art. 114 din Legea insolvabilităţii, cu indicarea faptelor ilicite pentru care ar putea fi angajată răspunderea personală patrimonială a persoanelor menţionate la art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii.

În temeiul art.15 alin. (1) Legea insolvabilităţii, în cazul insolvabilităţii

debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicaţii obligatorii pentru debitor ori care pot influenţa în alt mod acţiunile debitorului (insolvabilitate intenţionată), aceştia poartă răspundere subsidiară solidară faţă de creditori în măsura în care bunurile debitorului sunt insuficiente pentru executarea creanţelor creditorilor.

Potrivit dispoziţiilor art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

Prin urmare, răspunderea patrimonială reprezintă o formă a răspunderii civile delictuale, care se angajează faţă de delincvenţi, în rezultatul încălcării unei obligaţii legale cu caracter patrimonial. În sensul dispoziţiilor menţionate, se subînţelege că, pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplineşte temeiul răspunderii delictuale, iar temeiul răspunderii delictuale îl constituie componenţa delictului civil, care la rândul său include: prejudiciu, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită şi un prejudiciu şi vinovăţia. Acestea reprezintă condiţiile generale de antrenare a răspunderii delictuale, iar lipsa uneia exclude atragerea la răspundere a persoanei. De notat că, în contextul condițiilor generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale, instanţa argumentează că nu poate exista răspunderea delictuală dacă nu există culpa şi legătura cauzală dintre acţiunile persoanei implicate şi survenirea unui prejudiciu.

Astfel, din informația generată de Portalul de date rezultă că, la data intentării procesului de insolvabilitate Iustin Viorel a fost înscris în Registrul de stat al persoanelor juridice în calitate de administrator și unic asociat al SRL „Iustin Construct”. (f.d.7)

Procesul de insolvabilitate față de SRL „Iustin Construct” a fost inițiat prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 01 decembrie 2020 ( f.d.6).

Astfel, deținerea de către Iustin Viorel a calității de administrator în ultimele 24 de luni anterioare intentării procesului, se asimilează persoanelor pasibile tragerii la răspundere subsidiară.

Se va evidenția faptul că, reclamantul lichidatorul SRL „Iustin Construct”, în procedura falimentului, Botnari Andrei, a invocat ca temei de atragere la răspundere subsidiară prevederile art. 247, 248 alin. (1), lit. b), f), h) și i) din Legea insolvabilității, și anume:

- desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;

- dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;

- dispunerea, în luna precedentă încetării plăţilor, de a se plăti cu preferinţă unui creditor în dauna celorlalţi creditori;

- nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14;

- comiterea cu intenţie a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului.

Analizând probatoriul prezentat, raportat la prevederile legale, citate supra, Completul judiciar consideră că prima instanță corect și justificat a concluzionat asupra temeiniciei parțiale al cererii de atragere la răspundere subsidiară înaintată de SRL „Iustin Construct", fiind identificată şi stabilită vinovăția pârâtului Iustin Viorel manifestată prin cauzarea stării de insolvabilitate.

Astfel, reieșind din faptul că instanța de judecată a acceptat doar temeiurile identificate de SRL „Iustin Construct" prevăzute la art.248 alin. (1), lit. b) și i) Legea insolvabilității – desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; - comiterea cu intenţie a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului, Completul specializat se va expune doar asupra acestora.

În acest sens, prin hotărîrea irevocabilă a Judecătoriei Chișinău, sediul Central nr. 2i-488-1/20 din 06.12.2022, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Iustin Construct" către Fratea Ion privind anularea contractului de vînzare-cumpărare nr. 3586 din 11.03.2019 încheiat între SRL „Iustin Construct" și Fratea Ion, cu repunerea părților în situația inițială.

Din partea motivantă a Judecătoriei Chișinău, sediul Central nr. 2i-488-1/20 din 06.12.2022 rezultă că la data de 11 martie 2019 între SRL „Iustin Construct" (vînzător) și Fratea Ion (cumpărător) a fost încheiat contractul de vînzare-cumpărare nr. 3586 prin care vînzătorul a vîndut, iar cumpărătorul a cumpărat bunul imobil - apartamentul ***** cu nr. cadastral *****, amplasat pe adresa *****.

Conform pct. 3 din contract, preţul de vînzare al imobilului, stabilit de părţi este de 38 116 (treizeci şi opt mii una sută şaisprezece) euro, ceea ce conform cursului oficial al BNM suma de 736.127 (şapte sute treizeci şi şase mii una sntă douăzeci şi şapte) lei, achitaţi de către "cumpărător" "vânzătorului" integral pînă la semnarea prezentului contract (s.i.).

În girul de autentificare a contractului se menționează: "*Contractul întocmit a fost prezentat părţilor pentru a face cunoştinţă cu conţinutul acestuia, apoi citit cu voce de către notar. Fiind cunoscute cu cuprinsul şi efectele prezentului contract, părţile au declarat că i-au înţeles conţinutul, că cele expuse reprezintă voinţa lor şi au consimţit la autentificarea contractului, semnând toate exemplarele acestuia*".

În acest sens, instanța de insolvabilitate a constatat cert prin raportare la prevederile pct. 3 din contract că pîrîtul Fratea Ion a achitat prețul contractual pînă la semnarea contractului."

Din prevederile art. 123, alin. (2) CPC rezultă că, faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluţionată anterior în instanţă de drept comun sau în instanţă specializată sînt obligatorii pentru instanţa care judecă cauza şi nu se cer a fi dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleaşi persoane.

Astfel, instanța de insolvabilitate a constatat cert faptul că pîrîtul Fratea Ion a achitat către SRL „Iustin Construct" suma de 736.127 (şapte sute treizeci şi şase mii

una sntă douăzeci şi şapte) lei, integral pînă la semnarea contractului.

Din conținutul acestui contract anexat la materialele cauzei rezultă că din numele SRL „Iustin Construct” a acționat Iustin Viorel. (f.d.10)

Cu toate acestea, Iustin Viorel a acționat în calitate de reprezentant al SRL „Iustin Construct” și nu din nume propriu, avînd obligația să transmită banii primiți de la Fratea Ion către SRL „Iustin Construct”, fie prin depunerea în contul bancar, fie prin emiterea unui ordin de încasare a numerarului și transmiterea banilor în numerar în casieria întreprinderii.

Careva probe care ar confirma faptul dat la materialele cauzei lipsesc.

În această ordine de idei, corect prima instanță a constatat că Iustin Viorel a însușit banii pe care urma să-i transmită SRL „Iustin Construct”, ceea ce conduce la concluzia că acesta a deturnat o parte din activele debitorului insolvabil și a desfăşurat activitate comercială în interes personal sub acoperirea debitorului.

Mai mult, conform contractului de vînzare-cumpărare nr. 3758 din 13.04.2019 încheiat între SRL „Iustin Construct” şi Maleru Gheorghe, SRL „Iustin Construct” a vîndut, iar Maleru Gheorghe a cumpărat apartamentul ***** cu nr. cadastral *****, amplasat pe adresa ***** (f.d.11-12).

Potrivit pct. 3 din contract, preţul de vînzare a bunului este stabilit la suma de 36 500 Euro echivalent la 724.886 lei, fiind stipulat că suma în cauză a fost achitată integral de cumpărător vînzătorului pînă la semnarea contractului.

În speţă, factură, bon de plată sau oricare alte probe care să ateste că persoana juridică SRL „Iustin Construct” a recepţionat de la Iustin Viorel, care a acționat în calitate de reprezentant al vînzătorului și nu din nume propriu, preţul bunului şi că această tranzacţie a fost contabilizată nu au fost prezentate la materialele cauzei civile, contrar prevederilor art. 118, alin. (1) CPC, prin urmare, s-a constatat cert că reclamantul nu a primit contraprestaţia.

În consecință, în opinia instanței de apel întemeiat a concluzionat prima instanță faptul că prin faptele sale culpabile, Iustin Viorel, acționînd în calitate de reprezentant al SRL „Iustin Construct” la încheierea celor două contracte de vînzare-cumpărare la care s-a făcut referire mai sus, a cauzat un prejudiciu SRL „Iustin Construct” în mărime totală de 74.616 euro, echivalent al sumei de 1.461.013 lei.

Astfel, pîrîtul Iustin Viorel nu a prezentat probe, care ar demonstra că sumele de bani menționate mai sus, pe care le-a obținut din încheierea contractelor de vînzare-cumpărare la care s-a făcut referire supra ar fi fost introduse în caseria întreprinderii sau depuse în contul bancar al SRL „Iustin Construct”, la acest capitol apelantul-pârât, limitându-se la declarațiile precum că mijloacele financiare au fost utilizate în interesele companiei doar că nu a reușit să prezinte documentația necesară.

În această ordine de idei, operează prevederile art. 122 CPC, care stabilesc că circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante, ceea ce conduce la ideea că alegațiile apelantului în acest sens urmează a fi apreciate critic.

Corespunzător, just și întemeiat a fost stabilit că mijloacele băneşti în sumă de 1.461.013 lei, pe care Iustin Viorel le-a primit de la Fratea Ion și Maleru Gheorghe nu au fost utilizate în interesele debitorului SRL „Iustin Construct”, respectiv, au fost utilizate în interesele sale personale, or, contrariul nu a fost demonstrat de către ultimul, iar în aceste condiții a fost confirmat că faptele pârâtului se încadrează în dispozițiile art. 248, alin. (1), lit. b) și i) din Legea insolvabilității – desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului și comiterea cu intenție a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului, fapte ce au diminuat activele companiei, generînd incapacitatea de plată a debitorului față de creditorii săi.

La caz, lichidatorul SRL „Iustin Construct” a probat existența condițiilor generale și speciale de atragere la răspundere subsidiară a pîrîtului Iustin Viorel, după cum urmează:

a) existența faptei ilicite a pîrîtului Iustin Viorel manifestată prin folosirea bunurilor debitorului în interes personal, deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului, desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului și comiterea cu intenție a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului manifestată prin nedepunerea în contul bancar al SRL „Iustin Construct” sau în caseria acestei societăți comerciale a banilor pe care i-a obținut din contractele de vînzare-cumpărare la care s-a făcut referire mai sus;

b) existența prejudiciului în mărime de 1.461.013 lei;

c) legătura cauzală dintre fapta ilicită și prejudiciu la caz fiind evidentă, prejudiciul fiind consecința directă a faptei ilicite comise de către pîrîtul Iustin Viorel, iar ca rezultat al faptei ilicite respective, a survenit incapacitatea de plată a SRL „Iustin Construct”, pîrîtul Iustin Viorel fiind direct responsabil de acest fapt, reieșind din considerentele că aceasta deținea controlul total asupra SRL „Iustin Construct”, fiind unic asociat și administrator al acestei societăți comerciale.

d) vinovăția pîrîtului Iustin Viorel, care conștientiza caracterul prejudiciabil al faptei sale ilicite de folosire a bunurilor debitorului în interes personal, deturnare a unei părți a activului debitorului, desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului și comiterea cu intenție a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului, fiind urmărit scopul ca prejudiciul să se producă efectiv.

În lipsa probelor care ar demonstra contrariul, care nu au fost prezentate de către pîrîtul Iustin Viorel, se confirmă concluziile instanței de judecată expuse privind existența tuturor condițiilor generale și speciale de atragere a pîrîtului la răspundere delictuală subsidiară, în calitate de membru al organelor de conducere al debitorului insolvabil SRL „Iustin Construct” pentru fapte ilicite prevăzute de art. 248, alin. (1), lit. b) și i) din Legea insolvabilității, fapte care au devalizat patrimoniul debitorului SRL „Iustin Construct”, diminuînd latura activă a acestuia, și a generat incapacitatea de plată a debitorului față de creditorii săi.

Colegiul evidențiază că, pentru a fi angajată răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil este necesară întrunirea

cumulativă a următoarelor condiţii, și anume: existenţa prejudiciului, comiterea unei fapte ilicite dintre cele enumerate de lege, existenţa legăturii de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu şi vinovăţia persoanei a cărei răspundere se cere, la caz fiind demonstrat cu certitudine faptul întrunirii temeiurilor prevăzute la art. 248 alin. (1) lit. b) și i) din Legea insolvabilității, iar apelantul la rândul său, potrivit cererii de apel depuse nu a combătut aceste concluzii, invocându-și în principiu doar dezacordul cu actul procedural emis.

În aceste condiții, instanța corect a statuat că, instituţia răspunderii subsidiare este aplicabilă prezenta cauză, deoarece culpa în acțiunile lui Iustin Viorel pentru cauzarea stării de insolvabilitate a întreprinderii au fost confirmate prin suportul probatoriu reținut supra, iar de către ultimul în apelul depus nu au fost administrate careva probe pertinente și concludente, ce ar demonstra că acestuia nu-i sunt imputabile acțiunile ce au prejudiciat debitorul insolvabil.

Astfel, instanţa de fond a supus aprecierii toate circumstanțele relevante ale cauzei, fiind apreciată în modul corespunzător cererea de atragere la răspundere subsidiară, identificând cu certitudine acțiunile pârâtului ce au generat starea de insolvabilitate al debitorului SRL „Iustin Construct”, iar esența criticilor formulate în cererea de apel se rezumă la simplul dezacord al apelantuluii cu soluția adoptată, fără a fi efectuată vreo raportare corespunzătoare la concluziile instanței, cererea de apel având în acest sens un caracter formal.

În circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră că prima instanță justificat și argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil speței, corect a ajuns la de admite parțial acțiunea depusă de lichidatorul SRL „Iustin Construct”, iar toate argumentele apelantului invocate în apelul declarat nu au relevanţă, deoarece nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea hotărârii contestate şi urmează a fi respinse.

Cu referire la argumentele apelantului referitor la aspectele de procedură, Colegiul relevă următoarele.

În conformitate cu dispozițiile art. 100 alin. (3) Codul de procedură civilă, *în cazul amînării judecării cauzei, nu este necesară citarea participanţilor la proces prezenţi la şedinţă*. *Participanţii la proces care au fost citaţi şi nu au participat la şedinţa de judecată la care a fost amînată judecarea cauzei vor putea invoca lipsa citării ulterioare numai în cazul în care vor demonstra că au fost în imposibilitatea de a cunoaşte data judecării cauzei*.

În temeiul art. 206 alin. (5) Codul de procedură civilă, neprezentarea în şedinţă de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. *La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanţa poate amîna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia*.

Cu referire la argumentele apelantului Iustin Viorel cu privire la încălcarea dreptului la apărare al acestuia, instanța de apel urmează să le respingă ca fiind nefondate, din următoarele motive.

Potrivit recipisei Judecătoriei Chișinău, sediul Central, Iustin Viorel a confirmat despre faptul că cunoaște despre examinarea cauzei care va avea loc la 27 februarie 2024. (f.d.26)

La 27 februarie 2024 pârâtul Iustin Viorel a depus o cerere cu privire la amânarea ședinței de judecată pe motiv de boală. (f.d.27-28)

În acest sens, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 27 februarie 2024 s-a admis cererea de amânare lui Iustin Viorel.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată din 10 octombrie 2025 rezultă că Iustin Viorel în ședință nu s-a prezentat, însă a depus o cerere de amânare, iar în legătură cu acest fapt instanța a dispus amânarea ședinței judiciare pentru 28 octombrie 2024 ora 09:00.

Adițional, grefierul a expediat pârâtului Iustin Viorel citația pentru ședința de judecată din 28 octombrie 2024 ora 09:00. (f.d.36)

După cum rezultă din procesele-verbale ale ședințelor de judecată din 28 octombrie 2024 și 11 noiembrie 2024, pârâtul Iustin Viorel nu s-a prezentat în cadrul acestora, nu a comunicat instanței motivele neprezentării și nici nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

În circumstanțele în care pârâtul nu și-a valorificat dreptul de a participa în ședința de judecată, de a depune referință și de a prezenta probele corespunzătoare în vederea susținerii poziției sale, instanța de apel consideră că acesta eronat pretinde asupra faptului că acestuia i-a fost încălcat dreptul la apărare, or, instanța a luat măsuri adecvate în vederea respectării tuturor drepturilor pârâtului Iustin Viorel, dealtfel, cererea cu privire la amânarea ședinței parvenită din partea acestuia a fost admisă, pârâtul fiind citat suplimentar într-un termen rezonabil.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a ilegalităţii hotărârii contestate şi care ar duce la casarea acesteia, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge apelul ca fiind neîntemeiat şi de a menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 11 noiembrie 2024, ca întemeiată şi legală.

În conformitate cu art. 385 lit. a), 389-390 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

**D E C I D E:**

Se respinge apelul declarat de Iustin Viorel.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 11 noiembrie 2024.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei